

บทบาทภาวะผู้นำทางการเมืองในสถานการณ์ฉุกเฉิน
(กรณีเหตุการณ์อาคารสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)
แห่งใหม่ถล่มเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2568)*

THE ROLE OF POLITICAL LEADERSHIP IN EMERGENCY SITUATIONS
(CASE STUDY: OF THE COLLAPSE OF THE NEW OFFICE
OF THE AUDITOR GENERAL BUILDING ON MARCH 28,2025)

โพธิ์คิน ขวาคูนลา, พระมหาภิกขิต กิตติเมธี

Pokin Kwaounla, Phramaha kitti kittimatee

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

Corresponding Author E-mail: pokim.itr@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาบทบาทของภาวะผู้นำทางการเมืองในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยเฉพาะในกรณีของเหตุการณ์ตึกถล่มที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2568 การศึกษานี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์บทบาทของผู้นำทางการเมืองในการรับมือกับเหตุการณ์วิกฤตการณ์ที่ตึงเครียดที่สำคัญ และการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การตอบสนองต่อเหตุการณ์มีความสำคัญมาก เนื่องจากการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยลดความเสียหายและฟื้นฟูสถานการณ์ให้กลับมาเป็นปกติในเวลาที่ยรวดเร็วได้ การศึกษาใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำทางการเมืองมาวิเคราะห์การตอบสนองของผู้นำทางการเมืองในเหตุการณ์ฉุกเฉิน เช่น การตัดสินใจในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงสูง การสื่อสารกับประชาชนและการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำที่มีความสามารถในการตัดสินใจและจัดการสถานการณ์ในเวลาที่ยจำกัดสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในกรณีศึกษานี้จึงสามารถเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้นำทางการเมืองในอนาคตที่สามารถรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางการเมือง; สถานการณ์ฉุกเฉิน; การตอบสนองฉุกเฉิน

Abstract

This article examines the role of political leadership in emergency situations, particularly in the case of the building collapse that occurred on March 28, 2025. The study focuses on analyzing the role of political leaders in handle crisis events, make critical decisions, and coordinate efforts among relevant agencies. The response to such incidents is crucial, as effective actions can minimize and expedite the restoration of normalcy. The study applies political leadership theory to analyze the political leaders' response to the incidents is crucial, as effective actions can minimize damage and restore normalcy quickly. The study applies political leadership theory to analyze the political leaders' responses in an emergency, such as decision-making in high-risk situations, communication with the public, and coordination among various agencies. The findings reveal that leaders who are capable of making decisions and managing situations within a limited time can build trust with the public and stakeholders. The application of theory in this case study provides a framework for developing future political leaders who can effectively handle emergency situations.

Keywords: Political Leadership; Emergency Situation; Emergency Response

บทนำ

การศึกษახอบทบาทของภาวะผู้นำทางการเมืองในสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพยากรของประชาชน เหตุการณ์อาคารก่อสร้างสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ถล่มที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2668 เป็นกรณีศึกษาที่สำคัญที่ชี้ให้เห็นภาพชัดเจนถึงความสำคัญของการมีผู้นำทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพในช่วงเวลาวิกฤต การตอบสนองต่อเหตุการณ์ดังกล่าวไม่เพียงแต่เป็นการจัดการทางเทคนิคเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสื่อสารกับประชาชน การสร้างความเชื่อมั่น และการตัดสินใจที่รวดเร็วและมีข้อมูลสนับสนุน ผู้นำทางการเมืองต้องมีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนและเป็นจริงให้กับสื่อมวลชนและประชาชนทั่วไป ในบทความนี้จะได้วิเคราะห์บทบาทของผู้นำทางการเมืองในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยมีการอ้างอิงจากกรณีเหตุตึกถล่มที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเน้นที่การตอบสนองของผู้นำทางการเมือง การตัดสินใจ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคมและเศรษฐกิจ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นย้ำเตือนถึง

ความสำคัญของการเตรียมพร้อมและการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพในสถานการณ์ฉุกเฉิน ผู้นำทางการเมืองมีบทบาทสำคัญในการจัดการกับความไม่แน่นอนและความท้าทายที่เกิดขึ้น พวกเขาต้องใช้ทักษะการบริหารจัดการที่ดีเพื่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกภาครัฐ เพื่อให้การช่วยเหลือและการกู้ภัยเป็นไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ผู้นำต้องมีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันเวลาแก่ประชาชน ซึ่งจะช่วยลดความตื่นตระหนกและสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของภาครัฐในการจัดการสถานการณ์ การตัดสินใจในช่วงเวลาวิกฤตเป็นอีกหนึ่งบทบาทสำคัญของผู้นำทางการเมือง การตัดสินใจที่รวดเร็วและมีข้อมูลสนับสนุนสามารถช่วยลดความเสียหายและเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนอง ผู้นำต้องมีความสามารถในการประเมินสถานการณ์และเลือกแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมซึ่งรวมถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร การจัดการความเสี่ยง และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจที่ดีไม่เพียงแต่ช่วยบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนและเพิ่มความไว้วางใจในผู้นำทางการเมือง ผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวไม่เพียงแต่ส่งผลต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แต่ยังมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ การวิเคราะห์บทบาทของผู้นำทางการเมืองในสถานการณ์ฉุกเฉินช่วยให้เห็นภาพรวมของการตอบสนองและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ การวิจัยเพิ่มเติมในด้านนี้จะช่วยให้เราเข้าใจถึงความท้าทายและความสำคัญของการมีผู้นำที่มีความสามารถและมีประสิทธิภาพในการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน

ความสำคัญอย่างไรของภาวะผู้นำทางการเมืองในสถานการณ์ฉุกเฉิน

ในสังคมที่ซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุทางธรรมชาติหรือมนุษย์สามารถส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประชาชน การรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินเหล่านี้ต้องการภาวะผู้นำที่มีความสามารถในการตัดสินใจในช่วงเวลาที่จำกัดและเต็มไปด้วยความเสี่ยง เหตุการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นในวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2568 เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของสถานการณ์ฉุกเฉินที่ผู้นำทางการเมืองต้องเผชิญหน้ากับความท้าทายในการตัดสินใจและประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ การตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพในช่วงแรกของเหตุการณ์จะมีผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อการลดความเสียหายและความสูญเสียชีวิต นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากประชาชนต่อภาครัฐและการบริหารจัดการในอนาคต (Chris et al., 2014) ดังนั้นการศึกษาในบทบาทของภาวะผู้นำในเหตุการณ์ฉุกเฉินจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับการจัดการกับวิกฤตในอนาคต

เหตุการณ์ตึกสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแห่งใหม่ถล่มเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2568 เป็นตัวอย่างสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทของภาวะผู้นำในการบริหารจัดการ สถานการณ์ฉุกเฉินอย่างเป็นรูปธรรม ภาวะผู้นำในกรณีนี้มีบทบาทสำคัญในหลายด้าน ทั้งการประเมินสถานการณ์อย่างรวดเร็ว การตัดสินใจในภาวะวิกฤต การสื่อสารกับ สาธารณชน และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยกู้ภัย แพทย์ฉุกเฉิน วิศวกรโครงสร้าง และเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง โดยเฉพาะในช่วงชั่วโมงทอง (Golden Hour) ซึ่งการตัดสินใจอย่างถูกต้องและรวดเร็วมีผลต่อการช่วยชีวิตผู้ประสบเหตุ (ฐานรินทร์ หาญเกียรติวงศ์ และรุจิภาญจน์ สานนท์, 2563)

ผู้นำทางการเมืองในระดับชาติและท้องถิ่นมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย ชั่วคราว เช่น การสั่งอพยพ การประกาศเขตภัยพิบัติ การจัดสรรทรัพยากรเร่งด่วน และการระดมกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเข้าสนับสนุนพื้นที่เกิดเหตุ นอกจากนี้ การสื่อสารกับประชาชนผ่านสื่อมวลชนและโซเชียลมีเดีย ต้องมีความโปร่งใส ชัดเจน และ สม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเข้าใจและลดความตื่นตระหนกของประชาชน (ภัสสร คงเอียด และคณะ, 2567)

กรณีตึกถล่มยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ต้องมีความสามารถ ในการวางแผนการฟื้นฟูหลังเหตุการณ์ควบคู่กับการจัดการสถานการณ์เฉพาะหน้า เช่น การจัดทำแผนตรวจสอบอาคารอื่น ๆ เพื่อป้องกันเหตุซ้ำซ้อน และการวางมาตรการเยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2557) ทั้งนี้ ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่ช่วยลดความสูญเสียในระยะสั้น แต่ยังมีผลต่อ ความเชื่อมั่นในระบบการบริหารจัดการภาครัฐในระยะยาวด้วย

ในภาพรวม เหตุการณ์ดังกล่าว ตอกย้ำให้เห็นถึงความสำคัญและความสามารถ ของผู้นำในการตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน และความสามารถในการประสานพลัง จากหลายฝ่ายให้ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะลดความ เสียหาย และช่วยให้สังคมสามารถฟื้นตัวจากวิกฤตได้อย่างรวดเร็วและยั่งยืน

ความท้าทายอย่างไรของผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉิน

การเผชิญกับสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นไม่เพียงแต่เป็นการตัดสินใจในด้านเทคนิค หรือปฏิบัติการเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการจัดการภาวะอารมณ์และจิตใจของประชาชน การสื่อสารกับผู้คนในช่วงเวลาที่เกิดความตื่นตระหนกและการคาดการณ์ความต้องการที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเป็นภารกิจที่ทำนาย ผู้นำต้องมีความสามารถในการประสานงาน และตัดสินใจในสถานการณ์ที่ไม่สมบูรณ์ และยังคงต้องสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของ การดำเนินงานของรัฐบาล การศึกษากรณีเหตุการณ์ตึกถล่มนี้แสดงให้เห็นถึงวิธีการที่ผู้นำ

ทางการเมืองใช้ในการจัดการความซับซ้อนของเหตุการณ์ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงแรก การสื่อสารกับสื่อมวลชน ไปจนถึงการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและลดผลกระทบที่เกิดขึ้น (Alexander & Henrik, 2024)

การบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินจากเหตุการณ์ตึกสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินถล่ม เผยให้เห็นถึงความท้าทายหลายประการที่ผู้นำทางการเมืองต้องเผชิญ ความท้าทายแรกคือการตัดสินใจในสถานะข้อมูลไม่สมบูรณ์ (Information Scarcity) เนื่องจากในช่วงแรกของเหตุการณ์ มักมีข้อมูลที่คลาดเคลื่อน หรือยังไม่สามารถประเมินความเสียหายได้ครบถ้วน การตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอนเช่นนี้จำเป็นต้องอาศัยวิจารณญาณที่เฉียบคมและการพึ่งพาความเชี่ยวชาญจากหลายฝ่ายอย่างรวดเร็ว (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2564)

อีกหนึ่งความท้าทายสำคัญ คือ การสื่อสารในภาวะวิกฤต ผู้นำต้องสามารถส่งสารที่ถูกต้อง ชัดเจน และน่าเชื่อถือแก่ประชาชนในขณะที่อารมณ์สังคมเต็มไปด้วยความกลัวและความไม่แน่นอน การให้ข้อมูลที่โปร่งใสและตรงไปตรงมาในระยะเวลาอันรวดเร็ว จะช่วยลดการแพร่กระจายของข่าวลือและสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการจัดการวิกฤต (บุษบา สุธีธร, 2563)

นอกจากนี้ การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีความหลากหลาย เช่น หน่วยกู้ภัย วิศวกรแพทย์ฉุกเฉิน ตำรวจ และฝ่ายการเมือง เป็นอีกหนึ่งความท้าทายที่ผู้นำต้องรับมือ เพราะแต่ละหน่วยงานมีวัฒนธรรมการทำงานและเป้าหมายเฉพาะของตนเอง การสร้างกรอบการทำงานร่วมกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อนจึงเป็นสิ่งจำเป็น (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2565)

สุดท้าย ผู้นำยังต้องบริหารจัดการด้านภาพลักษณ์ของรัฐบาลในระยะยาว โดยการสร้างแผนฟื้นฟูเยียวยาและการสอบสวนเพื่อหาสาเหตุของเหตุการณ์ที่โปร่งใสและเป็นธรรม เพื่อเรียกคืนความไว้วางใจจากประชาชน กรณีตึกถล่มนี้แสดงให้เห็นว่าความท้าทายของผู้นำไม่เพียงเกี่ยวกับการจัดการกับปัจจุบัน แต่ยังต้องมองไกลไปถึงผลกระทบในระยะยาวของความน่าเชื่อถือของภาครัฐด้วย (ไทยพับลิก้า, 2567)

ทฤษฎีภาวะผู้นำทางการเมือง

ทฤษฎีภาวะผู้นำทางการเมืองให้ความสำคัญกับความสามารถของผู้นำในการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและเต็มไปด้วยความเสี่ยง ภาวะผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นต้องอาศัยความรวดเร็วในการตอบสนอง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้ที่มี

ส่วนเกี่ยวข้อง และการสื่อสารที่ชัดเจนกับสาธารณะ เพื่อรักษาความมั่นคงและฟื้นฟูสถานการณ์ให้กลับมาเป็นปกติ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการตอบสนองต่อเหตุการณ์วิกฤตนั้นไม่เพียงแต่ต้องการทักษะการตัดสินใจที่ดี แต่ยังต้องอาศัยทักษะในการทำงานร่วมกับทีมงานและหน่วยงานต่าง ๆ ทฤษฎีนี้ยังมองว่าผู้นำที่สามารถจัดการกับความไม่แน่นอนและแรงกดดันจากประชาชนและสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถลดความตื่นตระหนกและฟื้นฟูความเชื่อมั่นจากประชาชนได้ (Yukl, 2017)

เหตุการณ์ตึกสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) แห่งใหม่ที่ถล่มระหว่างการก่อสร้างได้กลายเป็นประเด็นสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและภาวะผู้นำทางการเมืองในบริบทของการกำกับดูแลโครงการสาธารณะ ภาวะผู้นำทางการเมืองในที่นี้ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการกำหนดทิศทาง วางนโยบาย ตรวจสอบการดำเนินงาน และแสดงความรับผิดชอบอย่างโปร่งใสต่อสาธารณะ (โพสท์ทูเดย์, 2557) โดยเฉพาะในโครงการก่อสร้างที่ใช้ทรัพยากรสาธารณะ การขาดภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพอาจนำไปสู่ความล้มเหลวทั้งในเชิงกายภาพ เช่น ความไม่ปลอดภัยของโครงสร้าง และในเชิงสถาบัน เช่น การสูญเสียความเชื่อมั่นของประชาชน

หากพิจารณาผ่านกรอบทฤษฎีภาวะผู้นำทางการเมืองของเบิร์นส์ (Burns, 1978) ซึ่งแยกภาวะผู้นำออกเป็นสองประเภท คือ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) และภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) กรณีนี้สะท้อนให้เห็นถึงการขาดภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้นำควรจะมีวิสัยทัศน์ในระยะยาว เน้นการเสริมสร้างมาตรฐานใหม่ด้านความโปร่งใส คุณภาพ และความปลอดภัย ขณะที่ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนซึ่งเน้นการทำตามข้อตกลงที่มีอยู่เดิมโดยขาดการตรวจสอบเชิงลึกนั้น กลับเป็นสิ่งที่ปรากฏเด่นชัด เช่น การปล่อยให้มิชข้อบกพร่องในการก่อสร้างโดยไม่ทันตั้งข้อสังเกต หรือไม่ยกระดับการกำกับโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ (นุช สัทธาฉัตรมงคล และอรรรพล ธรรมไพบุลย์, 2559)

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership) ก็เป็นอีกประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง เพราะภาวะผู้นำที่ดีไม่เพียงแต่ต้องมีความสามารถในการบริหารงานเท่านั้น แต่ยังต้องยึดมั่นในหลักจริยธรรม สร้างความโปร่งใส และกล้ายอมรับผิดเมื่อเกิดความล้มเหลว (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2554) กรณีตึก สตง. ที่ถล่มสะท้อนการขาดคุณลักษณะเหล่านี้อย่างชัดเจน กล่าวคือ การตรวจสอบและบริหารความเสี่ยงที่ไม่เพียงพอ การละเลยมาตรฐานความปลอดภัย และการขาดกลไกการรายงานที่เข้มแข็ง ล้วนสะท้อนถึงภาวะผู้นำที่ไม่สามารถรักษาประโยชน์สาธารณะได้อย่างแท้จริง

ดังนั้น กรณีตึกสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแห่งใหม่ถล่ม จึงเป็นตัวอย่างสำคัญที่ตอกย้ำว่า ภาวะผู้นำทางการเมืองที่ดีต้องไม่เพียงแต่บริหารจัดการเชิงเทคนิค แต่ยังต้อง

ยึดโยงกับการสร้างค่านิยมด้านความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของ สาธารณะอย่างแท้จริง ผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลงและเชิงจริยธรรมเท่านั้น จึงจะ สามารถนำพองค์กรสาธารณะให้มีประสิทธิภาพและได้รับความไว้วางใจจากประชาชน

วัตถุประสงค์และแนวทางการศึกษา

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาบทบาทของผู้นำทางการเมืองในการ ตอบสนองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน โดยเฉพาะในกรณีเหตุการณ์ตึกถล่มเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2668 เพื่อวิเคราะห์การตัดสินใจที่สำคัญ การสื่อสารกับประชาชน และการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการรับมือกับเหตุการณ์นี้ การศึกษาในครั้งนี้ จะนำเสนอแนวทางในการพัฒนาผู้นำทางการเมืองให้มีความสามารถในการรับมือกับ สถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งนำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนา นโยบายและแนวทางในการบริหารจัดการสถานการณ์วิกฤตในอนาคต แนวทางการพัฒนา ผู้นำทางการเมืองให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะด้านการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและมีข้อมูลรองรับภายใต้ ความกดดัน การส่งเสริมทักษะการสื่อสารกับสาธารณชนอย่างโปร่งใสและตรงประเด็น ตลอดจนความสามารถในการประสานงานข้ามหน่วยงานอย่างบูรณาการ นอกจากนี้ ควรมี การพัฒนาหลักสูตรอบรมที่จำลองสถานการณ์วิกฤตจริง เพื่อเสริมสร้างความคุ้นเคยและ การวิเคราะห์เชิงระบบ อันจะช่วยให้ผู้นำสามารถประเมินสถานการณ์และเลือกแนว ทางการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งควรเน้นการปลูกฝังทัศนคติการเป็นผู้นำที่ยึดโยงกับ หลักธรรมาภิบาล ความรับผิดชอบต่อสังคม และการบริหารความเสี่ยงอย่างรอบด้าน (อภิสิทธิ์ ฉัตรทนานนท์, 2552) การลงทุนในการพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยเพิ่มขีด ความสามารถในการรับมือกับความท้าทายที่ไม่คาดคิดและสร้างความเชื่อมั่นให้กับ ประชาชนในระยะยาว

ความเชื่อมโยงของภาวะผู้นำกับเหตุการณ์ตึกถล่ม

1. นางสาวแพทองธาร ชินวัตร ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีบทบาทสำคัญในการแสดงภาวะผู้นำที่ชัดเจนในสถานการณ์วิกฤต โดยเฉพาะเมื่อ เหตุการณ์มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ หรืออาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ทางสังคมและเศรษฐกิจในภาพรวม บทบาทของนายกรัฐมนตรีจึงประกอบด้วย

การสั่งการเร่งด่วน เช่น การใช้มาตราในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย พ.ศ. 2550 เพื่อประกาศพื้นที่ภัยพิบัติ การระดมทรัพยากรจากส่วนกลาง การส่งหน่วยงานเฉพาะกิจลงพื้นที่

การสื่อสารต่อสาธารณะ เพื่อแสดงภาวะผู้นำ สร้างความเชื่อมั่น และป้องกันข่าวลือหรือความตื่นตระหนก

การกำกับตรวจสอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งสะท้อนภาวะผู้นำในฐานะผู้ถือความรับผิดชอบสูงสุด (Accountability) ตัวอย่าง : คำสั่งนายกรัฐมนตรีให้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเหตุอาคารถล่ม โดยให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน พร้อมเร่งรัดการสรุปผลภายใน 15 วัน นับเป็นการใช้อำนาจตามกรอบรัฐธรรมนูญในฐานะผู้นำฝ่ายบริหารที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

2. นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถือเป็นเจ้าของพื้นที่โดยตรงและมีบทบาททางกฎหมายในฐานะผู้อำนวยการเหตุการณ์ฉุกเฉินตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ดังนั้นบทบาทของผู้ว่า กทม. จะเน้นไปที่การประเมินสถานการณ์หน้างาน พร้อมประสานหน่วยกู้ภัย วิศวกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การอำนวยความสะดวกการปฏิบัติภาคสนาม ทั้งในด้านความปลอดภัย การอพยพ การค้นหาผู้รอดชีวิต และการควบคุมพื้นที่ การใช้กฎหมายท้องถิ่นและออกคำสั่งเฉพาะพื้นที่ เช่น ปิดพื้นที่อันตราย สั่งหยุดการก่อสร้างใกล้เคียง หรือประกาศพื้นที่ควบคุมพิเศษ ตัวอย่าง: คำสั่งผู้ว่าฯ กทม. ให้ระงับการก่อสร้างอาคารในรัศมี 300 เมตรโดยทันทีและจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ชั่วคราว ณ เขตพื้นที่ที่เกิดเหตุ ถือเป็นการใช้อำนาจตามหน้าที่โดยตรง และแสดงภาวะผู้นำเชิงปฏิบัติ

3. นายมณฑิเตอร์ เจริญผล ผู้ว่าการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เจ้าของโครงการ ในมุมของเจ้าของโครงการ ผู้ว่า สตง. มีบทบาทในการรับผิดชอบต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานของหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะในด้านการจัดจ้าง การควบคุมคุณภาพงาน และการตรวจสอบกระบวนการทั้งหมด บทบาทสำคัญของผู้ว่า สตง. คือการยอมรับหรือชี้แจงต่อความผิดพลาดของระบบบริหารจัดการโครงการ ว่ามีข้อบกพร่องในขั้นตอนไหน การส่งเสริมความโปร่งใสในการสอบสวน พร้อมเปิดเผยเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานวิศวกรรม TOR การตรวจรับงาน การดำเนินการตามวินัยต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับโครงการ เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือขององค์กร ตัวอย่าง: แฉลงการณ์ของผู้ว่า สตง. ที่ประกาศตั้งคณะกรรมการสอบวินัยภายใน เพื่อดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความบกพร่อง และการส่งมอบข้อมูลโครงการให้คณะกรรมการกลางตรวจสอบ

องค์ความรู้ใหม่

บทบาทภาวะผู้นำทางการเมืองในสถานการณ์ฉุกเฉิน กรณีเหตุการณ์ตึกถล่มเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2568 ภาวะผู้นำทางการเมืองในสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นหัวข้อที่มี

ความสำคัญอย่างยิ่งในยุคที่โลกเผชิญกับความไม่แน่นอนและวิกฤตที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด การศึกษาภาวะผู้นำทางการเมืองในสถานการณ์ฉุกเฉินไม่เพียงแต่เป็นการมองถึงการตัดสินใจที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาวิกฤตเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการสร้างความเชื่อมั่น การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการทำงานร่วมกับประชาชนเพื่อฟื้นฟูสถานการณ์ให้กลับมาเป็นปกติอย่างรวดเร็ว การศึกษาในกรณีเหตุการณ์ตึกถล่มที่เกิดขึ้น จะช่วยให้เข้าใจบทบาทของผู้นำทางการเมืองในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำไปพัฒนากลยุทธ์ในการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน: การตัดสินใจที่มีผลกระทบ เหตุการณ์ตึกถล่ม เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2568 เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด ทำให้ผู้นำทางการเมืองต้องตัดสินใจอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการรับมือกับสถานการณ์ที่คุกคามความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การตัดสินใจในช่วงแรกของเหตุการณ์มีความสำคัญสูงสุด เนื่องจากจะเป็นการกำหนดทิศทางการตอบสนองในระยะต่อไป ภาวะผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินต้องคำนึงถึงการรักษาความสงบเรียบร้อย การตัดสินใจที่มีความเสี่ยงสูง และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ในกรณีของเหตุการณ์ตึกถล่มนี้ การตัดสินใจที่ถูกต้องในการระบุงบเขตของพื้นที่อันตราย การสั่งการให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าทำการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการประกาศพื้นที่ที่จำเป็นต้องอพยพ สามารถช่วยลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างมาก (Chris et al., 2014) การตัดสินใจในสถานการณ์ฉุกเฉินจะต้องมีการประเมินความเสี่ยงและผลกระทบในระยะยาว เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวมักจะเต็มไปด้วยความไม่แน่นอนและความกดดันจากหลายฝ่าย ผู้นำต้องทำการตัดสินใจที่สามารถรับมือกับผลกระทบที่เกิดขึ้นในทันทีและเตรียมการฟื้นฟูในระยะยาว เช่น การจัดการทรัพยากรที่จำเป็น การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการดูแลประชาชนที่ได้รับผลกระทบ (อภิสิทธิ์ ธีรทนานนท์, 2552)

ความสำคัญของการสื่อสารและความเชื่อมั่น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้นำทางการเมืองกับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉิน การสื่อสารที่ชัดเจนและรวดเร็วสามารถลดความวิตกกังวลและความตื่นตระหนกของประชาชนได้ โดยผู้นำทางการเมืองต้องสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ การสื่อสารที่เป็นประโยชน์ในช่วงวิกฤตไม่เพียงแต่ทำให้ประชาชนเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของรัฐบาลในการจัดการวิกฤต (Alexander & Henrik, 2024) ในกรณีเหตุการณ์ตึกถล่มที่เกิดขึ้น ผู้นำทางการเมืองที่สามารถสื่อสารกับสื่อมวลชนและประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถสร้างความเชื่อมั่นและรักษาความสงบเรียบร้อยได้ นอกจากนี้ การสื่อสารที่ดีจะช่วยให้ประชาชน

รู้สึกว่ารัฐบาลกำลังทำงานเพื่อความปลอดภัยของพวกเขา ซึ่งจะส่งผลดีต่อความไว้วางใจในรัฐบาลและการตอบสนองต่อวิกฤตในอนาคต (Yukl, 2017)

การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญในการรับมือกับวิกฤตต่าง ๆ ในกรณีของเหตุการณ์ตึกถล่ม ผู้นำทางการเมืองต้องสามารถประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น หน่วยงานกู้ภัย สาธารณสุข ตำรวจ และหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อให้การช่วยเหลือสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรและการเตรียมพร้อมในระยะยาวเพื่อการฟื้นฟู (Chris et al, 2014) การประสานงานในช่วงวิกฤตนั้นต้องใช้ความสามารถในการจัดการภาวะความไม่แน่นอนและความหลากหลายของปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ทรัพยากรที่จำกัด ปัญหาด้านการจัดการข้อมูล และการตอบสนองที่ต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วในการรับมือกับเหตุการณ์ตึกถล่ม ผู้นำที่มีความสามารถในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถทำให้การตอบสนองเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (อภิสิทธิ์ ฉัตรทนานนท์, 2552)

ข้อเสนอแนะและการพัฒนาแนวทางในอนาคต การศึกษาบทบาทของภาวะผู้นำทางการเมืองในสถานการณ์ฉุกเฉินจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ช่วยให้เราเห็นถึงความสำคัญของการตัดสินใจที่มีความรวดเร็วและการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารที่ดีและการสร้างความเชื่อมั่นในผู้นำเป็นสิ่งสำคัญในการรับมือกับวิกฤตในอนาคต โดยผู้นำต้องมีทักษะในการตัดสินใจที่ดี การทำงานร่วมกับทีมและหน่วยงานต่าง ๆ และการใช้ข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อให้ประชาชนได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้คือ การพัฒนาผู้นำทางการเมืองให้สามารถตัดสินใจในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีการฝึกอบรมในเรื่องของการสื่อสารในช่วงวิกฤต การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ และการจัดการทรัพยากรที่จำกัด นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาเทคโนโลยีและระบบข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจในสถานการณ์ฉุกเฉินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Yukl, 2017)

สรุป

แนวคิดของผู้เขียนเกี่ยวกับภาวะผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉิน ผู้เขียนได้สรุปแต่ละประเด็น ดังนี้

ความสำคัญของการตัดสินใจในช่วงเวลาที่จำกัด ผู้เขียนเน้นถึงบทบาทของผู้นำในการตัดสินใจในช่วงเวลาที่จำกัดและเต็มไปด้วยความเสี่ยง การตอบสนองอย่างรวดเร็วและ

มีประสิทธิภาพในช่วงแรกของเหตุการณ์ฉุกเฉินสามารถลดความเสียหายและความสูญเสียชีวิต รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากประชาชนต่อภาครัฐบทบาทของภาว

ผู้นำในการประสานงาน ผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เช่น หน่วยกู้ภัย แพทย์ฉุกเฉิน วิศวกรโครงสร้าง และเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง การตัดสินใจและประสานงานในช่วงชั่วโมงทอง (Golden Hour) มีผลต่อการช่วยชีวิตผู้ประสบเหตุ

การกำหนดนโยบายชั่วคราวและการสื่อสารกับประชาชน ผู้เขียนกล่าวถึงบทบาทของผู้นำทางการเมืองในการกำหนดนโยบายชั่วคราว เช่น การสั่งอพยพ การประกาศเขตภัยพิบัติ และการระดมกำลังเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ การสื่อสารกับประชาชนผ่านสื่อมวลชนและโซเชียลมีเดียต้องมีความโปร่งใส ชัดเจน และสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเข้าใจและลดความตื่นตระหนกของประชาชน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้เขียนเน้นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ต้องมีความสามารถในการวางแผนการฟื้นฟูหลังเหตุการณ์ควบคู่กับการจัดการสถานการณ์เฉพาะหน้า เช่น การตรวจสอบอาคารอื่น ๆ เพื่อป้องกันเหตุซ้ำซ้อน และการวางมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

การจัดการภาวะอารมณ์และจิตใจของประชาชน ผู้เขียนอธิบายถึงความท้าทายในการจัดการภาวะอารมณ์และจิตใจของประชาชนในช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน ผู้นำต้องสามารถสื่อสารกับประชาชนในช่วงเวลาที่เกิดความตื่นตระหนกและคาดการณ์ความต้องการที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

การตัดสินใจภายใต้ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ผู้เขียนเน้นถึงความท้าทายในการตัดสินใจในสภาวะข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากในช่วงแรกของเหตุการณ์มักมีข้อมูลที่คลาดเคลื่อนหรือยังไม่ครบถ้วน การตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอนเช่นนี้จำเป็นต้องอาศัยวิจารณญาณและความเชี่ยวชาญจากหลายฝ่าย

การสื่อสารในภาวะวิกฤต ผู้เขียนกล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารในภาวะวิกฤต ผู้นำต้องสามารถส่งสารที่ถูกต้อง ชัดเจน และน่าเชื่อถือแก่ประชาชนในขณะที่สังคมเต็มไปด้วยความกลัวและความไม่แน่นอน การให้ข้อมูลที่โปร่งใสและรวดเร็วจะช่วยลดการแพร่กระจายของข่าวลือและสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการจัดการวิกฤต

การประสานงานระหว่างหน่วยงาน ผู้เขียนเน้นถึงความท้าทายในการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีความหลากหลาย แต่ละหน่วยงานมีวัฒนธรรมการทำงานและเป้าหมายเฉพาะของตน การสร้างกรอบการทำงานร่วมกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อนจึงเป็นสิ่งจำเป็น

เอกสารอ้างอิง

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2557). *แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่มกรุงเทพมหานคร*. นนทบุรี: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ฐานรินทร์ หาญเกียรติวงศ์ และรุจิภาญจน์ สานนท์. (2563). ภาวะผู้นำการบริหารในภาวะวิกฤติสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. *วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 3(2), 105-118.
- ไทยพับลิก้า. (2567). *บทเรียนจากไมตรี จงไกรจักร์ ซีอีโอพิบัติการบริหารที่ล้มเหลวซ้ำเติม ภัยพิบัติ ให้หายระหนกขึ้น*. สืบค้น 17 เมษายน 2568, จาก <https://shorturl.asia/43cfx>
- นุช สัทธานัตรมงคล และอรรถพล ธรรมไพบุลย์. (2559). ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 8(1), 167-182.
- บุษบา สุธีธร. (2563). การบริหารการสื่อสารภาวะวิกฤติในโลกที่ผันผวน ไม่ชัดเจน ซับซ้อน และคลุมเครือ. *วารสารนักบริหาร*, 40(2), 130-143.
- โพสต์ทูเดย์. (2557). *ภาวะผู้นำยุคใหม่*. สืบค้น 17 เมษายน 2568, จาก <https://shorturl.asia/zgYUO>
- ภัสสร คงเอียด และคณะ. (2567). การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 8(1), 297-310.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2554). *กฎหมายปกครองภาคทั่วไป*. กรุงเทพฯ: นิติราษฎร์.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *แผนบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤติของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ.
- _____. (2565). *แนวทางการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่ พ.ศ. 2566-2570*. กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ.
- อภิสิทธิ์ ฉัตรทนานนท์. (2552). กลยุทธ์การบริหารภาวะวิกฤติสำหรับผู้บังคับการ. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 32(122), 8-18.
- Alexander C. & Henrik H. (2024). Building organizational adaptive capacity in the face of crisis: Lessons from a public sector case study. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 100(1), 1-11.
- Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York: Harper and Row.

Chris A. et al. (2014). *Political leadership in times of crisis*. U.K.: Oxford University Press.

Yukl, G. (2017). *Leadership in Organizations* (8th ed.). London: Pearson.